



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 186/2019
26.06.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Биљане Драгојевић и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиоца АА банка из ..., чији је пуномоћник Светлана Анђелковић-Милошевић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Синиша Рајић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3697/18 од 11.07.2018. године, у седници одржаној 26.06.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3697/18 од 11.07.2018. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Параћину П 584/17 од 21.12.2017. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова поступка по ревизији исплати износ од 22.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину П 584/17 од 21.12.2017. године, ставом првим изреке, одлучено је да делимично остаје на снази решење о извршењу тог суда Ив 1955/12 од 04.06.2012. године, у делу којим је обавезана тужена да тужиоцу на име главног дуга исплати износ од 5.298.940,25 динара, са законском затезном каматом почев од 20.11.2011. године до исплате и за трошкове извршења у износу од 92.000,00 динара. Ставом другим изреке, укинута је поменуто решење о извршењу, у делу којим је обавезана тужена да тужиоцу на име главног дуга исплати износ од још 446.499,80 динара, са законском затезном каматом почев од 20.12.2011. године до исплате, као и за трошкове извршења у износу од 8.028,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 473.851,52 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3697/18 од 11.07.2018. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом и трећем изреке, тако што је укинута решење о извршењу Основног суда у Параћину Ив број 1955/12 од 04.06.2012. године у делу којим је обавезана тужена да тужиоцу на име главног дуга исплати износ од 5.298.940,25 динара са

законском затезном каматом од 20.12.2011. године до исплате и за трошкове извршења у износу од 92.000,00 динара и одбијен предлог тужиоца да се према туженој усвоји предлог за извршење за напред назначени износ и обавезе на плаћање истог, а све у вези серијске менице од 25.06.2010. године, као неоснован. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженој на име трошкова поступка исплати износ од 50.858,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно утрђеног чињеничног стања, у складу са чланом 407. став 2. Закона о парничном поступку.

Испитујући правилност побијане пресуде, на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 87/18 - у даљем тексту ЗПП), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужиоца је по уговору о кредиту од 25.06.2010. године туженој, као оснивачу СТР комисион „...“ ББ (брисан из регистра привредног субјекта 31.12.2011. године), одобрио кредит од 45.000 евра у динарској противвредности са роком отплате од 120 месеци, уз утврђену каматну стопу на годишњем нивоу за првих дванаест рата и за преосталих 108 рата. Кредитом су рефинансирана постојећа кредитна задужења по претходна три уговора. За случај задоцњења уговора предвиђена је и затезна камата по стопи од 36,5%. Корисник кредита – овде тужена је као обезбеђење и уредно измирење обавеза дала пет сопствених меница, потписаних од стране оснивача СТР комисион „...“ ББ, а које су као јемци потписали ББ, ВВ и ГГ. Како рате кредита нису уредно отплаћиване тужилац је дана 30.09.2011. године кредит пренео на сумњива и спорна потраживања, када је целокупни дуг доспео. Након тога је тужилац поднео предлог за извршење и против ББ, али и против ВВ и ГГ, као солидарних дужника (у одвојеним поступцима) и тражио да суд усвоји предлог за извршење на основу веродостојне исправе. Предлог за извршење у односу на тужену поднет је 30.05.2012. године, а суд је одлучујући о приговору извршног дужника поступак наставио као поводом приговора против платног налога. У решењу о извршењу је назначено да се исто спроводи по основу менице од 25.06.2010. године за износ од 5.545.440,05 динара, са законском затезном каматом. Вештачењем је утврђено да висина дуга износи 4.462.599,30 динара, висина доспеле а не измирене редовне камате 609.982,33 динара и висина доспеле а не измирене затезне камате 93.068,21 динар, односно укупно 5.165.979,84 динара. Како је кредит проглашен као сумњив дана 01.10.2011. године, а тужена је задњу исплату извршила дана 24.02.2011. године, камата за период од 01.10.2011. године до 20.12.2011. године износи 133.360,40 динара, па укупан дуг са каматом износи 5.298.940,25 динара. Трошкови извршног поступка износе 92.000,00 динара.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одржао на снази платни налог за износ од 5.298.940,25 динара и признао трошкове

извршења у висини од 92.000,00 динара, а укинуо решење о извршењу за износ од 446.499,80 динара, као и трошкове извршења у износу од 8.028,00 динара. Приликом доношења овакве одлуке првостепени суд је ценио околност да је и према другим солидарним дужницима поднет предлог за извршење и да је пресудом суда П 1138/14 од 19.09.2016. године усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени ВВ, солидарни дужник по овом кредиту, да тужиоцу на име главног дуга исплати износ од 5.721.987,70 динара, са каматом као и трошкове извршења. При томе је нашао да приговор тужене о правноснажно пресуђеној ствари није основан из разлога што је потребно да постоји идентитет странака, идентитет захтева и идентитет чињеничног стања да би приговор пресуђене ствари био основан, те како тај услов није испуњен и код чињенице да солидарни дужник може да се регресира према другом солидарном дужнику, приговор тужене није уважио.

Супротно таквом закључивању, другостепени суд је нашао да иако се ради о солидарним дужницима, уколико би тај суд потврдио првостепену пресуду, произашло би да су оба солидарна дужника, тј. и ВВ и ББ, обавезани појединачно да плате тражено потраживање, које потиче из истог правног основа, односно из истог уговора. Став другостепеног суда је да уколико постоји више солидарних дужника, онда се у предлогу или у тужби мора назначити њихова солидарност, а како су изостављене речи „као солидарни дужник“, усвајањем тужбених захтева тужиоца у оваквим ситуацијама ствара појединачне обавезе за сваког солидарног дужника и они се у таквом случају не могу позивати на одредбе везано за регресирање солидарних дужника једног према другом. На основу таквих судских одлука, према становишту другостепеног суда тужилац би могао да поднесе различите предлоге за извршење и да по сваком од њих наплати потраживање, што значи да би поверилац у овом случају могао да наплати једно те исто потраживање три пута према свим солидарним дужницима. Став другостепеног суда је да једина могућност постоји да извршни поверилац, уколико наплати дуг од једног дужника, не поднесе предлог за извршење на основу друге судске одлуке, али то је његова добра воља, и то се не може препустити слободној вољи тужилаца. У конкретном случају, тужилац у захтеву није назначио да се обавезу тужени „као солидарни дужници“ да исплате тражени дуг, што би касније омогућило примену одредаба члана 414. до 424. ЗОО, у погледу регресних права дужника исплатиоца. Због наведеног је другостепени суд преиначио првостепену одлуку и укинуо решење о извршењу и одбио предлог тужиоца да се према туженој усвоји предлог за извршење за износ од 5.298.940,25 динара и обавезе на плаћање истог.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује на погрешну примену материјалног права од стране другостепеног суда.

Одредбом члана 414. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да сваки дужник солидарне обавезе одговара повериоцу за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење од кога хоће све док не буде потпуно испуњено, али када један дужник испуни обавезу, она престаје и сви се дужници ослобађају. Одредбом члана 1004. став 3. истог прописано је да ако се јемац обавезао као јемац-платац, одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење било од главног дужника било од јемца или од обојице у исто време (солидарно јемство).

Наиме, тужена се као јемац-платец обавезала за целу обавезу према повериоцу који, према цитираним законским одредбама, може захтевати њено испуњење од кога хоће, све док обавеза не буде потпуно испуњена. Када један од дужника испуни обавезу она престаје и сви дужници се ослобађају, односно јемци. Из тих разлога поверилац неће моћи да наплати два пута једно потраживање по истом основу. Поверилац има право избора од ког солидарног дужника ће се наплатити, али исплатом дуга од стране једног дужника, обавеза осталих престаје.

На основу изнетог, Врховни касациони суд налази да је другостепени суд погрешном применом материјалног права укинуо решење о извршењу и одбио тужбени захтев тужиоца, а првостепени суд правилно одлучио и о тужбеном захтеву и о трошковима поступка, па је на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Применом члана 165. став 2. ЗПП тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове поступка по ревизији који обухватају накнаду на име састава ревизије од стране адвоката у износу од 22.500,00 динара, према важећој Тарифи о наградама и накнадама за рад адвоката.

Председник већа - судија
Љубица Милутиновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић